

Vlaams
Parlement

vergadering **C232 – ECO27**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 12 mei 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het masterplan inzake de elektrische wagen - 1917 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over tenure tracks - 1918 (2010-2011)	6
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over supercomputing - 1922 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het eindrapport van de innovatieregiegroep ‘Sociale innovatie’ - 2006 (2010-2011)	13
Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aangekondigde evaluatie van de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek - 2008 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mogelijke gasontginning in Limburg - 2036 (2010-2011)	22

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het masterplan inzake de elektrische wagen - 1917 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, onlangs raakte in de pers bekend dat de federale overheidsdienst (FOD) Economie tegen eind dit jaar met een masterplan wil komen om de elektrische wagen beter ingang te doen vinden. Bij het begin van de legislatuur hebben we ook heel hard aangedrongen op een algemeen plan. U hebt al bepaalde stappen gezet. De bedoeling zou zijn om een algemene aanpak uit te werken vermits die volgens de FOD Economie tot op de dag vandaag ontbreekt. Gevolg hiervan zou zijn dat ons land minder aantrekkelijk is voor constructeurs – dat is ook een zaak die we hebben aangebracht in het kader van Opel en dergelijke meer – en dat consumenten minder snel tot de aankoop van een elektrische wagen zullen overgaan. Het plan wil de verschillende projecten, onder andere van de regio's, die op dit moment op poten gezet worden, dezelfde richting doen uitgaan. Ook uw plannen en inspanningen op het gebied van de elektrische wagens wil de federale overheid een beetje sturen.

Minister, bent u op de hoogte van de plannen van de FOD Economie? Wist u al op voorhand dat die eraan zouden komen? Hoe staat u hiertegenover? De minister-president heeft gezegd dat de federale overheid ten dienste van de Vlaamse overheid zou moeten staan, zeker op het vlak van de beleidsdomeinen die naar de regio's zijn overgeheveld. De toon die de FOD gebruikt, laat een beetje uitschijnen dat het omgekeerd is. Ik neem aan dat u het niet plezant vindt om 'geïnstrumentaliseerd' te worden door de federale overheid. Hoe situeert de Vlaamse aanpak in het algemeen, en de proeftuin elektrische wagen in het bijzonder, zich ten opzichte van deze federale plannen? Zijn er al afspraken gemaakt om dit masterplan in samenwerking met de regio's op te stellen? Bent u al betrokken geweest bij dat plan? Ziet u een meerwaarde in een federaal initiatief, gelet op de Europese context, en zijn er ook mogelijkheden op het vlak van samenwerking met bijvoorbeeld Nederland of andere regio's? Er zijn landen waarvan we weten dat ze ook al heel wat plannen hebben uitgewerkt en die ook al wat verder staan dan Nederland, ook op het vlak van de financiering. Voor u is het een goede gelegenheid om te tonen dat u zich niet laat kloppen door een regering in lopende zaken en dat u er zelf verder op inzet.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik zou me zeer kort willen aansluiten bij de vraag van de heer Diependaele. Hij schetst het hier alsof het om een race gaat. Eigenlijk zouden we blij moeten zijn dat ook het federale niveau, zij het in lopende of in aflopende zaken, zich bewust is van de problematiek en iets wil doen op het veld. Willen we iets realiseren, dan zal iedereen zijn best moeten doen.

Ik pleit ervoor dat de federale overheid zich bewust zou zijn van de realiteit in de gewesten en dat er zoveel mogelijk coördinatie is en overleg wordt gepleegd, ook met onze zuiderburen, op het Europese niveau, op het intercommunaal vlak. Op dat vlak worden immers ook initiatieven genomen. Er moet met heel veel mensen gepraat worden. Ik zou er geen wedstrijd van maken, laat staan een boksmatch. De sfeer zou er veeleer een moeten zijn van een gezamenlijk zoeken naar een concrete realisatie.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, toen ik me aan het voorbereiden was op deze bijeenkomst, dacht ik dat de vraag over elektrische voertuigen ging. Blijkbaar gaat het daar

niet over. Blijkbaar gaat het over communautaire zaken. De heer Diependaele heeft natuurlijk het recht om hier communautaire zaken aan te kaarten. Ik dacht echter dat we in de commissie Economie zitten. Ik sluit me aan bij wat de heer Van Malderen heeft gezegd: het is geen wedstrijd. We moeten zoeken naar synergieën, ook met de federale overheid, om ervoor te zorgen dat het project in verband met elektrische voertuigen in Vlaanderen van de grond komt.

Minister, wat me vooral interesseert, is te weten hoever het nu staat met alle projecten in verband met de elektrische voertuigen. Een tijdlang werd er veel over gepraat. Een van de laatste zaken die men heeft gedaan, is het goedkeuren van de gezamenlijke resolutie. Er zijn een aantal symposia geweest en dergelijke meer. U hebt ook een aantal zaken aangekondigd. Wat is de stand van zaken? De laatste tijd is het in dat verband toch opvallend stil.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Zoals ook in de resolutie stond, die we allemaal hebben goedgekeurd, is het belangrijk dat er goed en permanent overleg wordt gepleegd tussen Vlaanderen en de federale overheid, die ook nog bepaalde bevoegdheden heeft in dat verband, die zeer relevant zijn of kunnen zijn voor de introductie van groene voertuigen in Vlaanderen en in België. Permanent overleg is dan ook noodzakelijk. Wordt er effectief overleg georganiseerd op dit moment?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Ik heb de vragen van de collega's niet gehoord. Ik heb zelf één concrete vraag over de Europese standaardisatie van de batterij. (*Opmerkingen*)

Dat is heel belangrijk, omdat we niet alleen in Vlaanderen of België een bepaalde techniek moeten kunnen gebruiken. Is er op het Europees vlak al een beslissing genomen? Anders zijn we verkeerd bezig.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Die standaardisatie is heel belangrijk. Ik kan nog een ander voorbeeld geven. Op dezelfde dag dat door de fiere Antwerpse schepen wordt aangekondigd dat er treinen van Antwerpen naar China rijden, blijkt dat die al moet stoppen in Wijnegem. (*Gelach. Opmerkingen*)

De lading van die trein moet vier keer worden overgeladen. Die trein is natuurlijk een grotesk voorbeeld want die spoorlijn is 10.000 kilometer lang, maar het is heel belangrijk dat we binnen België en binnen Europa praten over de standaardisatie van de elektrische wagen. Dat is absoluut nodig.

Mijnheer Diependaele, uw vraag is terecht. Anderzijds moeten we niet in een klein oorlogje vervallen. Laten we slim Vlaams zijn en niet steriel Vlaams. Ik wil aansluiten bij de vraag wat de stand van zaken is in de dingen waar wij verantwoordelijk voor zijn. Als we dat al maar goed doen in samenspraak en geen fouten maken bijvoorbeeld met betrekking tot de standaardisatie.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, op de eerste plaats zijn we betrokken bij de Belgische initiatieven. Tot nu toe was dat vooral via het Belgisch platform voor elektrische voertuigen. Dat was vooral een overlegplatform waar in eerste instantie informatie en ervaringen werden uitgewisseld. Wij hebben bijvoorbeeld de call omtrent de proeftuinen toegelicht. Tot nu toe is er vooral informatie-uitwisseling gebeurd om te kijken waar iedereen mee bezig is in de verschillende gewesten en bij de federale overheid. We hebben dat met de verschillende ministers verduidelijkt op de studiedag die het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) heeft georganiseerd naar aanleiding van het autosalon waar ook de politieke vertegenwoordigers samen hebben aangegeven op welke manier ze ermee bezig zijn.

Federaal minister Mignette heeft toen aangekondigd dat hij het verder zou willen intensifiëren omdat er een aantal dingen zijn waarin we elkaar kunnen helpen en ondersteunen. Als we de elektrische wagen effectief snel willen introduceren in onze samenleving, dan kunnen er een aantal federale beleidsdomeinen bij helpen. Ik som ze op. Alle federale steunmaatregelen omtrent autofiscaliteit kunnen zeker behulpzaam zijn om de introductie te versnellen. Ook is er de standaardisatie. We zitten effectief te wachten op de standaardisatie omtrent de laadpalen en de batterijen bijvoorbeeld. De federale overheid vertaalt dat verder met onze input in de Europese overlegplatformen waar onze ambtenaren aanwezig zijn en waar de federale overheid moet meehelpen de nodige push en power te geven om dat verder te vertalen.

De impact en de hulp die we zouden kunnen krijgen van de federale overheid of van anderen, wordt ook meegenomen in ons groenboek. Herinner u dat ik heb aangekondigd dat we aan de verschillende administraties, namelijk Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE), Mobiliteit en Openbare Werken (MOW), Bestuurszaken, en Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) opdracht hebben gegeven om te kijken welke maatregelen de overheid in zijn totaliteit zou kunnen nemen om de introductie te versnellen.

Ik moet eerlijk zeggen dat het maken van het groenboek voor mij ook wat lang duurt. We hebben de voorbije weken nog een rapportering gevraagd en tot spoed aangemaand. Dan kunnen we het op de agenda van de ministerraad brengen, kan iedereen daar verder mee aan de slag en kan het verder uitgerold worden tot een witboek. In ieder geval neemt men de suggesties mee die wij zullen geven vanuit Vlaanderen naar het federale platform en die zullen kunnen worden opgenomen in het masterplan dat men aankondigt op het federale niveau. We moeten dat doen, ons afvragend hoe we allemaal samen een steentje kunnen bijdragen, zorgen dat de puzzelstukjes passen en met alle instrumenten die Vlaanderen en de federale overheid rijk zijn, er de nodige push achter te zetten.

Waar staan we vandaag zelf? Het groenboek is op komst. Ik heb aangedrongen op snelheid. Zoals u weet, is bij het ander belangrijk onderdeel van de proeftuinen, het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) volop bezig met de finale evaluatie. Ze hebben al een eerste ronde gedaan waarbij ze een aantal projecten ontvankelijk hebben verklaard. Ze hebben gezien dat er een aantal projecten elkaar kunnen ondersteunen en als ze samen gaan, zouden ze misschien een grotere impact hebben. De deskundigen van het IWT zijn nu bezig om een aantal mensen te helpen om hun projecten beter te maken. Ik verwacht dat de raad van bestuur van het IWT binnenkort de definitieve goedkeuring zal geven van die projecten. Dan kunnen we ze op de ministerraad bevestigen en kunnen ze opstarten.

Daarnaast is de elektrische wagen een belangrijk onderdeel van de opmaak van het strategisch plan waar de mensen van Flanders' DRIVE mee bezig zijn. Ze moeten een nieuwe beheersovereenkomst voorbereiden en zijn volop bezig met de maatschappelijke en strategische analyse. Ze nemen ook de introductie van elektrische voertuigen in onze samenleving mee. De dialoog wordt de komende maanden verder gevoerd.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Collega's, het gaat niet over een boksmatch, het gaat over efficiëntie. Het gaat over op een juiste manier een doel bereiken, mijnheer Watteeuw, mijnheer Van Malderen en mijnheer Van Den Heuvel. Het is de bedoeling dat wij er op een of andere manier voor kunnen zorgen dat de elektrische wagen in Vlaanderen, België en heel Europa, ingang vindt. Dan moet je dat op een dusdanige manier doen dat je efficiënt omgaat met de middelen die de overheid heeft. Dat is juist het punt. Je kunt daar ook de homogene bevoegdheidspakketten bij betrekken. Je kunt kijken of we geen dubbel werk doen op verschillende niveaus en hoe we beter kunnen samenwerken.

De N-VA heeft absoluut geen probleem met het feit dat de minister samenkomt met ministers van andere regio's of federale ministers om te gaan samenwerken. Ik heb zelf al gewezen op

het probleem dat er soms is voor het inschrijven van elektrische voertuigen. Dat is een federale administratie. Daar zijn problemen. We hebben zelf al gevraagd om contact op te nemen met de federale overheidsdienst om samen te werken en te kijken hoe men dat kan oplossen. Het gaat dus helemaal niet om een boksmatch maar om efficiëntie en verantwoordelijkheidszin.

Het is goed dat u betrokken wordt bij die plannen. Ik hoop trouwens ook dat we een voortrekkersrol kunnen spelen, want we staan al redelijk ver. We zouden graag weten wat er in het groenboek staat en we hopen dat het op elkaar kan worden afgestemd. Ik hoop wel – en ik heb begrepen dat dit in het verleden ook al de bezorgdheid van een aantal collega's is geweest – dat het groenboek nog op tijd komt. U zegt dat u ongeduldig bent. Daar ben ik blij om want wij zijn ook ongeduldig, maar ik hoop dat het niet te laat is. Andere landen zoals Nederland en het Verenigd Koninkrijk staan er al veel verder mee. Wij staan achter en daarom hoop ik dat we niet te laat zijn. We zullen afwachten wat het inhoudt en dan zullen we het op zijn merites bekijken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over tenure tracks - 1918 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, collega's, sinds 2008 hebben de universiteiten de optie om hun postdoctorale onderzoekers te laten instappen in een transparant tenuretrackstelsel, waarbij een vaste benoeming volgt indien de mandaathouder voldoet aan duidelijke, vooraf bepaalde benoemingscriteria.

Aan de Bijzondere Onderzoeksfondsen (BOF's) worden jaarlijks middelen toegevoegd specifiek voor tenuretrackfellows. Tenuretrackdocenten worden aangesteld voor een termijn van ten hoogste vijf jaar vooraleer ze, mits gunstige beoordeling van hun academisch dossier, benoemd worden in de graad van hoofddocent zonder nieuwe vacature. Het universiteitsbestuur legt vooraf de criteria vast voor de beoordeling van de docenten in het tenuretrackstelsel en maakt die in de universiteit bekend. Met tenure track kun je wetenschappelijk talent binden en een loopbaanbeleid voeren. Het tenuretrackstelsel kan dienen als middel om vroeger dan nu transparantie in de carrièremogelijkheden te brengen en te zorgen voor een selectieve toegang tot een ZAP-mandaat (Zelfstandig Academisch Personeel), terwijl toch rekening wordt gehouden met het onderzoeksbeleid van de verschillende instellingen.

In de beleidsbrief Innovatie 2010-2011 zegt u: "Om de verschillende (statutaire) situaties van de onderzoeksloopbaan nauwkeuriger in kaart te brengen, wordt een werkgroep opgericht, met bijzondere aandacht voor de problemen die de beleidsdoelen belemmeren en voor het sociale statuut van de onderzoeker."

Minister, is de werkgroep die de onderzoeksloopbaan nauwkeuriger in kaart zal brengen, reeds opgericht? Zo nee, wanneer zal ze worden opgericht? We denken dat er wel degelijk nood aan is. Op welke manier wordt deze werkgroep samengesteld? Zal ze beperkt worden in de tijd? Zo ja, hoelang zal ze in werking blijven?

Op dit moment wordt er in het besluit waarin het statuut van de tenure tracks wordt vastgelegd geen rekening gehouden met een eventuele zwangerschap van de onderzoekers. Op welke manier zult u aan deze lacune tegemoetkomen?

Wordt een eventuele aanpassing van het statuut eveneens toegevoegd aan de taken van de werkgroep? Zou het kunnen dat er al aangekondigd is dat er een oplossing zou zijn of zou worden gemaakt? Er is hier gesproken over 65 miljoen euro. Kunt u ook wat meer duidelijkheid geven over eventuele nieuwe middelen voor de tenure tracks?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, ik wil me graag aansluiten bij de derde vraag van de heer Diependaele, omdat ik het er in het verleden al een paar keer over heb gehad. Ik wil erop aandringen dat de werkgroep het zeker onderzoekt.

In het onderzoeksveld is er – een gelukkige situatie, zou ik zeggen – in de eerste jaren een oververtegenwoordiging van vrouwen. Ze vallen nadien uit wanneer ze kinderen krijgen. Er is effectief een probleem in het huidige systeem. Ik zou een aanpassing willen vragen. Onderzoek gebeurt door mensen, dus moet je ook ‘menselijke’ loopbanen mogelijk maken die genderneutraal zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, ik denk dat we allemaal de doelstellingen delen en de problematiek belangrijk vinden. Als men de statuten aanpast, heeft dat waarschijnlijk een budgettaire consequentie. Is er een budget om die aanpassing door te voeren?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, uiteraard is dit zeer belangrijk en ik denk dat we allemaal dezelfde zorgen onderschrijven.

We hebben de voorbije maanden al heel wat voorbereidend werk geleverd. Er zijn een aantal mensen bezig geweest om de onderzoeksloopbaan nauwkeurig in kaart te brengen en de werkgroep voor te bereiden. De werkgroep wordt, in overleg met minister Smet, binnenkort opgestart. We hebben er ook met de rectoren en verschillende partners over gesproken. Een aantal mensen zijn inhoudelijk voorbereidend werk aan het doen. U zult er binnenkort meer over horen.

De werkgroep, ook aangekondigd in cao 3, punt 4.1, zal vertegenwoordigers bevatten van werkgevers en werknemers. Zoals gesteld in de cao, zal de groep rapporteren tegen 31 maart 2012. Men wil de aanbevelingen van de werkgroep opnemen in de hervorming van het BOF-systeem en het BOF-besluit dat afloopt op 31 december 2012.

Indien het sneller kan, zou ik het graag sneller hebben. Als we excellente onderzoekers willen hebben, dan moeten we de loopbaan van het academisch personeel verder ondersteunen. Er zijn een aantal belangrijke problemen. U hebt ernaar verwezen. De carrièreperspectieven zijn belangrijk. Ook de mobiliteit wordt soms belemmerd door de verschillende statuten. Als men een tijd in het buitenland is, heeft men niet altijd dezelfde sociale rechten. Er is de specifieke problematiek van vrouwen. Aan het begin staat iedereen op ongeveer hetzelfde level, maar als er kinderen komen, haken vrouwen vaak af omdat ze de twee zorgen niet altijd kunnen combineren.

Ook in de onderzoekswereld hebben we nog altijd een heel klassiek carrièrepad, waardoor het voor vrouwelijke onderzoekers niet gemakkelijk is om bijvoorbeeld na enkele jaren opnieuw aan te klampen en hun ambities waar te maken. Al die problemen zijn we in kaart aan het brengen en die worden in de werkgroep opgenomen. Bij de 65 miljoen euro heb ik al een paar budgetten gepland om tegemoet te kunnen komen aan concrete voorstellen, die daar kunnen uitkomen. Er zijn dus middelen gepland voor tenure track. We zullen nagaan hoe we meteen een antwoord kunnen bieden, en hoe we versneld bepaalde suggesties die al uitgekristalliseerd zijn, kunnen opnemen.

We hebben ook middelen uitgetrokken voor de doctoraatsscholen. Het is prima om meer middelen in onderzoek te stoppen, maar niet iedereen kan een wetenschappelijke carrière nastreven. We moeten ook zorgen dat we onze onderzoekers begeleiden om hun onderzoek goed te doen en dat in de markt te zetten, maar ook in hun eigen carrière, om onderzoek te doen in bedrijven en andere organisaties. De doctoraatsscholen moeten dat perspectief en de voorbereiding mee kunnen leveren.

Ik geef dit ter aanvulling, maar volgende week zullen we daar verder over praten. Het zijn allemaal maatregelen die moeten helpen om de carrière, de perspectieven en de arbeidsomstandigheden van de onderzoekers te verbeteren.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, ik begrijp dat u niet altijd een timing kunt vooropstellen. Kunt u daar iets over zeggen en over de samenstelling van de werkgroep? U hebt al gepraat met de rectoren, maar ik neem aan dat de onderzoekers zelf ook betrokken zullen worden.

Het is heel goed dat u afspraken maakt met de minister van Onderwijs, want de stagnatie van het zelfstandig academisch personeel is een probleem dat geregeld wordt gesignaleerd. Er komen veel meer onderzoekers die ze moeten aansturen, maar er zijn geen ZAP-mandaten meer. Dat valt onder minister Pascal Smet. Ze krijgen dus veel meer werk om aan te sturen, en minder om zelf onderzoek te leveren. U kent het probleem ongetwijfeld. Hoeveel bedragen de middelen voor tenure track? Komt dat terug op het niveau van daarvoor?

Het is een heel goed idee om onderzoekers verder te begeleiden bij hun carrière-mogelijkheden in doctoraatsscholen. Onderzoekers doen hun onderzoek goed en dat is fantastisch, maar daarnaast moeten ze ook worden begeleid naar de economische valorisatie of de maatschappelijke meerwaarde, als die toch samengaan, ook voor hun eigen carrière. Dat kan ik volledig steunen.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Diependaele, ik moet het antwoord schuldig blijven op uw vraag naar een timing, omdat we met verschillende partners praten. Het debat wordt gevoerd in het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). De raad van bestuur van het FWO zal dat onderwerp ook ter sprake brengen. We spreken ook met de rectoren en met de syndicale organisaties, en nu gaan we na hoe dat onderzoek verder het best kan worden georganiseerd, zodat de input van iedereen ter sprake kan komen.

We hebben een heel divers landschap met verschillende statuten. Het is niet altijd aan mij om daarin directief in te grijpen. We moeten proberen met overleg en voorwaarden een platform te creëren zodat iedereen daarin meegaat, ook de inrichtende machten. Welke initiatieven kunnen we ondersteunen en welke middelen kunnen we daarvoor vrijmaken? Als daarover meer nieuws is, zal ik dat rapporteren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over supercomputing - 1922 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik heb hierover in het verleden al eens een vraag om uitleg gesteld. Supercomputers zijn uitgegroeid tot een belangrijke manier om aan onderzoek te doen. Ze worden gebruikt in de meest uiteenlopende disciplines in het kader van zowel fundamenteel als toepassingsgericht onderzoek. Naast de gespecialiseerde hard- en software,

vraagt een dergelijk onderzoeksinstrument om gespecialiseerd personeel en de nodige infrastructuur, zoals een koelinstallatie of een aangepaste energievoorziening.

Dergelijke investeringen vragen dan ook een aangepaste financiering. De Vlaamse Regering trok 2,4 miljoen euro uit voor het supercomputerproject, enerzijds voor de verdere uitbouw van de Tier-2-infrastructuur aan de instellingen, anderzijds om een voorstel uit te werken voor de uitbouw van een Tier-1-infrastructuur. De Herculesstichting kende als cofinanciering daarboven nog een bedrag van 2,1 miljoen euro toe aan het project.

In 2009 kende de Vlaamse Regering vanuit het Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU) nog een bedrag van 5,2 miljoen euro toe en de instellingen die deel uitmaken van het consortium, investeerden nog een bedrag van 12 miljoen euro. Dat zijn de deelnemende universiteiten.

Minister, om de continuïteit van de investeringen in de hardware te verzekeren, heeft de Vlaamse Regering in juli 2010 beslist hiervoor nog eens 5 miljoen euro middelen van het FFEU vrij te maken of te reserveren. In uw antwoord op mijn vraag om uitleg van 28 oktober 2010 over supercomputing stelde u: “We moeten nog bijkomende middelen vinden voor de personeels- en werkingskosten. Hiervoor zoeken we momenteel een oplossing.”

Minister, kunt u een stand van zaken geven over de ontwikkeling van het Vlaamse Supercomputer Centrum (VSC)? Hebt u ondertussen een oplossing gevonden om de personeels- en werkingskosten te financieren? Als ik me niet vergis, zijn er op dit ogenblik acht mensen tewerkgesteld. Over welk bedrag gaat dit? Is de financiering voor de verdere uitbouw van het hele project voor de komende jaren verzekerd?

Die vraag is opgesplitst in twee delen. Op korte termijn is er een probleem inzake financiering van de tweede jaarhelft van 2011. Daarvoor zou vrij snel een oplossing moeten worden gevonden. Ik heb me laten vertellen dat het over ongeveer een half miljoen euro gaat. Kunt u al iets zeggen over de structurele financiering op lange of middellange termijn, na 2012?

In maart 2007 formuleerde de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB) in het rapport ‘Advies van de KVAB over High Performance Computing (HPC) in Vlaanderen’ waarin benadrukt werd dat “het geheel niet los gezien kan worden van de noodzakelijke ondersteuning van de gebruikers. Er moet dus ook hulp geboden worden aan de gebruikers voor taken zoals parallelisering, implementatieproblemen, software engineering en pre- en postprocessing. Dat is de gespecialiseerde begeleiding inzake software, die de verschillende wetenschappers moet bijstaan.” In hoeverre wordt met dit advies rekening gehouden in het gevoerde beleid?

Die supercomputer is geen innovatieproject op zich. Eigenlijk is het een instrument voor andere innovatie. Anderen, meestal laboranten of andere ingenieurs, moeten begeleid worden om op de juiste manier met die computers om te gaan. Dikwijls is die kennis niet aanwezig. Die moet dan worden aangeleerd.

Slaagt men erin voldoende opgeleid personeel te vinden die met deze gespecialiseerde apparatuur kan omgaan? Vindt men dat personeel in eigen land, of moet men een beroep doen op buitenlandse krachten, wat op zich natuurlijk geen probleem is? Wordt hierbij voldoende aandacht besteed aan het opleiden van eigen personeel? In antwoord op mijn vraag om uitleg zei u op 28 oktober 2010 dat PRACE (the Partnership for Advanced Computing in Europe) enkel vertegenwoordigers van landen erkent, en dat hierover een interministeriële conferentie zou worden georganiseerd. Heeft deze conferentie ondertussen plaatsgevonden? Zo ja, wat was het resultaat van het overleg? Ik heb al schrik om te verwijzen naar de regering in lopende zaken, maar op verschillende andere domeinen is er wel al een interministerieel overleg geweest, terwijl voor sommige domeinen wordt gezegd dat het niet mogelijk is omdat de Federale Regering in lopende zaken is. Ik zie niet altijd het onderscheid.

Hiervoor moet het toch wel mogelijk zijn om op zijn minst samen te zitten met de federale collega's.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik wil me heel kort aansluiten bij de vraag van de heer Diependaele. In het verleden hebben we daarover ook al eens een vraagje gesteld. Een structurele oplossing is heel belangrijk, zodat alle partijen opgenomen kunnen worden in een meerjarenvisie. Ik pleit tevens voor een meerjarenoplossing, ook budgettair. Ik dacht dat er in 2011 in een overbruggingskrediet is voorzien bij het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT). Minister, wij roepen toch op om vanaf 2012 te zorgen voor een structurele oplossing en vragen dat het bedrag duidelijk in de begroting van de volgende jaren als een structurele uitgave wordt opgenomen.

Mevrouw Patricia Ceysens: Ook ik wil me kort aansluiten bij de vraag van de heer Diependaele. Het is een belangrijk dossier. Ook tijdens de vorige legislatuur was het niet altijd gemakkelijk om daarvoor middelen vrij te maken. Gelukkig hebben we het via het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU) kunnen oplossen. Het is natuurlijk een blijvende zorg.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Diependaele, wat betreft de stand van zaken, zitten we momenteel in de inschrijvingsfase van de openbare aanbesteding voor de Tier-1-supercomputer, die bij de Universiteit Gent (UGent) geplaatst zal worden. Deze fase loopt af begin juli 2011. Na het doorlopen van alle procedures, en de nodige testen, is de verwachting dat de Tier-1-computer operationeel zal zijn in het eerste semester van 2012. Dit is een vertraging ten opzichte van de datum die ik oorspronkelijk vermeld heb in mijn antwoord op uw vraag van oktober 2010. De belangrijkste reden voor de vertraging is zeker en vast de onduidelijkheid van structurele financiering, en vooral de financiering van de energiekosten. Naast de personeelskosten zijn er immers ook de energiekosten, die niet te onderschatten zijn. Het heeft wat tijd gekost om hiervoor in een oplossing te voorzien.

Het goede nieuws is dat op 1 juni het datacenter UGent geopend wordt, dat naast andere ICT-infrastructuur, ook de eerste supercomputer zal huisvesten. De UGent heeft belangrijke infrastructuurinvesteringen gedaan om de Tier-1-computer te huisvesten.

Wat de personeels- en werkingskosten betreft, heeft het Vlaams Supercomputer Centrum vorig jaar aan de Herculesstichting gevraagd de lopende subsidieovereenkomst aan te passen, zodat de acht personeelsleden die werken voor de Vlaamse supercomputer tot 30 juni 2011 kunnen worden betaald. De Herculesstichting heeft dat ook goedgekeurd. Wij hebben dan inderdaad gezegd dat op zoek gegaan moet worden naar andere middelen om de rest te financieren. Gelukkig hebben we ook andere middelen gevonden. Van het bedrag van 65 miljoen euro wordt 500.000 euro uitgetrokken om de acht personeelsleden en de werkingskosten, software licenties en sensibilisering tot eind 2011 te financieren.

Ik kan hieraan nog toevoegen dat het dossier 'Voorbereidend Traject voor een VSC' afgerond werd, zoals voorzien met een bevraging bij de gebruikers. De resultaten hiervan werden samen met de rapporten en het meerjarenplan voorgelegd voor evaluatie aan een panel van externe deskundigen. Dit panel heeft de aanpak en bereikte resultaten op 28 april gunstig geëvalueerd. Deze resultaten en evaluatie werden zoals voorzien op 2 mei voorgelegd aan de werkgroep e-onderzoek, waarin ook verschillende werkgeversorganisaties vertegenwoordigd zijn. Het verslag zal binnenkort voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

Wat de structurele financiering betreft, heb ik aan het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en de Herculesstichting opdracht gegeven een volledig dossier voor de financiering vanaf 2012 voor te bereiden, waarbij rekening wordt gehouden met de aanbevelingen van de deskundigen die een eerdere versie van het voorgestelde meerjarenplan

hebben beoordeeld. Begin 2011 heeft het VSC een aangepast meerjarenplan samen met een aangepaste bestuursstructuur voorgesteld. Tevens wordt een gebruikerscommissie ingesteld, die een belangrijke rol krijgt als klankbord van de onderzoekers.

Daarnaast worden er in dit plan jaarlijks investeringen in hard- en software voorzien, die enerzijds toelaten de lokale rekencapaciteit waarover iedere universiteit beschikt – de zogenaamde Tier-2-infrastructuur – verder uit te bouwen, en anderzijds om de supercomputer – de Tier-1-infrastructuur – periodiek te vervangen. Het VSC stelt met andere woorden een evenwichtige uitbouw voor, waarbij de volledige waaier van behoefte aan rekencapaciteit gedekt zou kunnen worden.

Daarnaast zijn er de werkingskosten, met de energiefactuur als belangrijke component. De universiteiten staan wel in voor de huisvesting van de computers, maar om die te gebruiken is uiteraard heel wat elektriciteit nodig. We hebben gevraagd aan de instellingen om bij de bouw en de herinrichting van de computerzalen aandacht te besteden aan energie-efficiëntie, om de factuur en de ecologische voetafdruk te doen dalen.

Meer nog voor ‘High Performance Computing’ (HPC) dan voor andere infrastructuur, is het personeel dat instaat voor de exploitatie en de ondersteuning een kritische succesfactor. Efficiënt werken op een supercomputer vraagt een aangepaste computercode en begeleiding. Een onderzoeker beschikt in de meeste gevallen niet over de noodzakelijke technische kennis hiervoor om zijn onderzoeksvragen om te zetten. Ondersteuning is essentieel. Daarnaast moeten potentiële gebruikers worden geïnformeerd over de mogelijkheden die HPC biedt voor hun onderzoek. Het gaat hier niet alleen om onderzoekers in de publieke kennisinstellingen, maar ook in de bedrijven, die er ook gebruik van moeten kunnen maken.

Ik wil hierbij vermelden dat het VSC samen met het ExaScience Lab en de Herculesstichting op 28 maart 2011 een beperkte workshop heeft georganiseerd om te peilen naar de behoefte van de Vlaamse bedrijven en naar de problemen die zich stellen om daar meer gebruik van te kunnen maken. In het najaar is een grootschaliger initiatief gepland om de dialoog verder te concretiseren.

Ik wil hierbij ook nog eens de aandacht vestigen op het integreren van de kennis rond HPC in het onderwijs. ‘Parallel computing’, dat vandaag nog grotendeels in de computerinfrastructuur bestemd voor onderzoek zit, wordt immers snel geïntegreerd in dagelijkse toepassingen. Vandaag zijn er reeds gsm-toestellen op tabletcomputers op de markt met twee computerkernen.

In het meerjarenplan voorziet het VSC bij de exploitatie, de ondersteuning en de bekendmaking in een personeelskader dat stapsgewijs wordt opgebouwd. Vertrekkend van de huidige 8 medewerkers zou dat volgens het meerjarenplan moeten kunnen evolueren tot een totaal van 22 voltijdsequivalenten. Dat is een grote uitdaging. De aanwerving van deze 8 personen verliep niet gemakkelijk. Het gaat immers om een heel specifiek profiel van mensen met een zeer specifieke kennis, die de rol op zich willen nemen. We weten allemaal dat de IT-markt zeker de afgelopen jaren competitiever geworden is. Het zal niet zo gemakkelijk zijn om die mensen te vinden.

Momenteel zijn de acht betrekkingen ingevuld. Deze personeelsleden hebben zich na hun aanwerving uiteraard verder gespecialiseerd. Ze volgen onder meer cursussen en seminars aan buitenlandse centra. Ze staan nu op hun beurt in voor de vorming en de ondersteuning van Vlaamse onderzoekers in het gebruik van HPC. De verwachting is dat een aantal van deze onderzoekers zich geroepen voelt om lid te worden van het team en VSC-personeelslid te worden.

Samengevat vraagt het VSC, exclusief die 5 miljoen euro FFEU-middelen gereserveerd in 2010, vanaf 2012 een structurele financiering die groeit van 4 miljoen euro tot 10,6 miljoen euro in 2016. Dat zijn dus grote bedragen.

Op 1 maart 2011 heeft de Herculesstichting mij het volledige dossier overgemaakt. Tijdens een werkvergadering heeft het team dat aan mij en mijn medewerkers toegelicht. Ik heb aan de deskundigen die het voorbereidend traject beoordeeld hebben, gevraagd om ook een evaluatie te maken van het businessplan dat is voorgelegd voor de verdere uitrol. De resultaten van deze evaluatie zouden een van de volgende dagen beschikbaar moeten zijn, zodat we de komende maanden de beslissing kunnen onderbouwen over hoe we de structurele financiering, het beheer en alles wat ermee samenhangt, verder kunnen uitrollen. Dan wil ik met een voorstel naar de Vlaamse Regering gaan. Dat is het werk dat de volgende maanden voor ons op de plank ligt ten aanzien van de continuïteit. Het is een zeer belangrijk dossier, maar we moeten weten dat het een hoge financiële impact heeft. De onderzoekers moeten er zorgvuldig mee omgaan. Het is belangrijk dat we de juiste keuzes maken en de juiste doelstellingen bereiken.

Wat PRACE betreft, heeft het VSC overleg gepleegd met het consortium van Franstalige universiteiten dat instaat voor de uitbouw van computerinfrastructuur in deze instellingen over een gemeenschappelijke aanvraag bij PRACE. Ook zijn er contacten met het centrum Cenaero dat in het kader van het Marshallplan wordt gefinancierd door het Waalse Gewest en een grote rekencapaciteit exploiteert met eerder industriële toepassingen. Ik ga ervan uit dat er in de loop van de volgende weken een gemeenschappelijk dossier wordt ingediend bij mijn Franstalige collega Nollet en bij mij zodat we samen een aanvraag kunnen indienen bij PRACE. Het uitblijven van het lidmaatschap is jammer genoeg nog altijd het gevolg van onze staatsstructuur, maar ik wil samen met de collega's een oplossing bereiken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, ik dank u voor het antwoord. Zoals u zegt, heeft een dergelijk project een gigantische budgettaire impact. Het is dus zeker nodig om het heel grondig te onderzoeken voor de beslissing wordt genomen om het geld eraan toe te wijzen.

Ik ben wel een beetje ontgoocheld in het feit dat maar anderhalve maand op voorhand aan de mensen kan worden gezegd of het inderdaad verder zal gaan. Ik heb het niet alleen over de acht werknemers, maar ook over de instellingen die er zelf heel veel geld hebben ingestoken en de onderzoekers die een onderzoek hebben lopen. Ik begrijp absoluut dat het goed moet worden onderzocht, maar het is spijtig dat we nu opnieuw naar een situatie gaan waarbij ze waarschijnlijk pas in september of oktober te horen zullen krijgen of de structurele financiering de komende jaren er zal komen of niet. Ik wil dus oproepen om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen in die structurele financiering naar aanleiding van het rapport dat u hebt gekregen.

We moeten dat natuurlijk laten onderzoeken door mensen die er bevoegd voor zijn, maar de N-VA ziet wel degelijk brood in dat project. We staan er wel degelijk achter, ook al heeft dat een grote financiële impact, maar we denken dat die kan worden gemultipliseerd door ander onderzoek dat goedkoper op die supercomputer kan worden gedaan dan in laboratoria. Met die berekeningen zou dat gemakkelijker gaan. We denken dat het een systeem is dat zichzelf op die manier deels terugbetaalt. We zouden er zeker achter staan dat de structurele financiering er komt.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Diependaele, er zijn drie issues. Het eerste issue is: gaan we met de bestaande structuur, de bestaande rekencapaciteit en met die acht mensen verder? Uiteraard is daar geen discussie over.

Het tweede issue is hoe we het gaan financieren. In eerste instantie zit er bij Hercules nog wat geld. Toen we met een budgettaire krapte zaten, hebben we die oplossing tijdelijk gebruikt. Nu kunnen we zeggen dat de continuïteit kan worden gegarandeerd voor 2011 en 2012.

Het derde issue is hoe we met de volgende stap zullen omgaan, waarbij we naar een nog hogere rekencapaciteit, een grotere investering in infrastructuur en hogere werkingskosten gaan. Daarvoor moeten we de nodige evaluaties doen. Die zijn we nu ook aan het doen zodat we naar de regering kunnen gaan met een volledig dossier waarbij we vooruitkijken naar zowel de investeringen die er jaarlijks nodig zullen zijn als naar de werking.

Ik ben het met u eens dat we daar verder op moeten inzetten, daar is geen twijfel over. We moeten het wel doen op een manier dat we het budgettaire aspect incalculeren, dat we de grootste efficiëntie en effectiviteit organiseren en zorgen dat zoveel mogelijk mensen er gebruik van kunnen maken. Daar moeten we de volgende maanden op inzetten. Ik wil die nuance aanbrengen in de vragen die voorliggen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik ben het volledig met u eens, maar het probleem is dat je in de informaticawereld met het fenomeen zit van heel snelle verandering. De bestaande structuur is de komende jaren verzekerd, zegt u. Het probleem is dat die binnen drie of vier jaar totaal niet meer voldoet om nog concurrentieel te zijn met de rest. Het voelt een beetje aan of we daar tot nu toe al gigantisch veel geld in hebben gestoken, de universiteiten zelf 12 miljoen euro. Het is een beetje zoals een auto die je koopt, maar je hebt geen geld meer om benzine te betalen: dan heb je ook niets meer aan die auto. Ik begrijp dat het absoluut moet worden onderzocht, zeker wel, ik ben het daar volledig mee eens, vooraleer we er nog meer geld gaan insteken. Het zijn echter wel zaken die een beetje met elkaar botsen.

Minister Ingrid Lieten: Uw vergelijking met de auto is goed. Die ambitie moeten we hebben. We moeten ons wel bewust zijn dat dat betekent dat we jaarlijks moeten investeren, en dat zal nooit eindig zijn, juist omwille van de evoluties, de toenemende kennis en de rekencapaciteit die kan vergroten. We zullen jaarlijks moeten blijven investeren om het systeem up-to-date te houden en te zorgen dat we qua concurrentieel voordeel onze onderzoekers kunnen houden. Daarom is het ook belangrijk dat we er ons van bewust zijn dat het niet stopt in deze legislatuur. We moeten effectief kijken hoe we die financiering gaan verzekeren en hoe we het beheer en de toegankelijkheid gaan organiseren.

De heer Matthias Diependaele: Het is absoluut waar dat u zeker voorzichtig moet zijn om niet in meer beleidskredieten te voorzien dan er betaalkredieten voorhanden zijn de komende jaren. Dat is zeker noodzakelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het eindrapport van de innovatieregiegroep ‘Sociale innovatie’ - 2006 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, het eindrapport van de innovatieregiegroep ‘Sociale innovatie’ is op 17 maart afgeleverd. We kunnen het rapport in twee delen opsplitsen: de ‘workplace innovation’ en de sociale innovatie in brede zin.

Ondertussen hebben we kennis kunnen nemen van het advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) over dit eindrapport. Er zijn een aantal opmerkingen over gemaakt die ik graag even wil bespreken.

Een eerste opmerking van de VRWI is dat het een gemiste kans is dat het bedrijfsleven niet heeft deelgenomen aan deze innovatieregiegroep. Dat is wel gebeurd bij de andere

innovatieregiegroepen zoals die van automotive en chemie. We vragen enige verduidelijking waarom enige input van het bedrijfsleven in deze regiegroep niet is meegenomen.

De VRWI heeft meer fundamenteel een aantal opmerkingen over de inhoud van het eindrapport. Over de ‘workplace innovation’ vraagt de VRWI of er niet te veel open deuren werden ingetrapt, om het wat karikuraal te zeggen. Is er niet onvoldoende aandacht geschonken aan evaluaties van initiatieven die hieromtrent de voorbije jaren in Vlaanderen al zijn gemaakt? Wat is de toegevoegde waarde van deze innovatieregiegroep?

Een andere inhoudelijke opmerking gaat over het tweede deel, de sociale innovatie in brede zin. Over het eerste deel zegt de VRWI dus dat het opgewarmde kost is, om het oneerbiedig te zeggen. Van het tweede deel zegt de VRWI dat men zich beperkt tot algemeenheden. Daar komt vooral de vraag om de hoek kijken wat een eenduidige definitie van sociale innovatie kan zijn.

Een derde inhoudelijke opmerking is dat de VRWI een negatief advies formuleert over het oprichten van een overkoepelend platform sociale innovatie. We pleiten er altijd voor om geen nieuwe initiatieven op te richten. Ook hier is het belangrijk om dat onder de aandacht te brengen.

Over het eenduidige karakter hebben we ooit al eens van gedachten gewisseld. Toen hebt u gezegd dat u daar samen met minister Van den Bossche aan zou werken. Dat is de context van het eindrapport en een zeer kritisch advies erop van de VRWI.

Minister, hoe evalueert u het eindrapport afgeleverd door de innovatieregiegroep ‘Sociale innovatie’? Hoe staat u tegenover de opmerkingen van de VRWI? Waarom werden er geen vertegenwoordigers van het bedrijfsleven opgenomen in de innovatieregiegroep? Hoe staat u tegenover het voorstel van de innovatieregiegroep om een nieuw platform ‘Sociale innovatie’ op te richten? Wat is de stand van zaken rond het eenduidige kader dat u in overleg met minister Van den Bossche hebt aangekondigd? Is het klaar? Hoever staat men? Intussen hebben we vernomen dat u de innovatieregiegroepen verder wilt uitbouwen. U kondigde een nieuwe innovatieregiegroep Bouw aan. Hoe ziet u dat verder verlopen? Zal de VRWI er steeds bij betrokken worden?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, ik wil me volledig aansluiten bij de vraag van de heer Van den Heuvel. Bij de bespreking van de beleidsbrief of de beleidsnota heb ik ook al gewezen op het concept van ‘sociale innovatie’. Ik heb gevraagd wat dat precies inhield, maar ik heb noch van minister Van den Bossche, noch van u een duidelijk antwoord gekregen.

Ik heb voor mezelf een definitie van sociale innovatie waar ik volledig kan achterstaan. Het is ook wat de VRWI aangeeft, namelijk de ‘workplace innovation’. Op die manier is er zeker innovatie nodig. Ik heb het gevoel dat men, omdat er het woord ‘sociaal’ en het woord ‘innovatie’ is, zegt dat het wel goed zal zijn. Wat het ook is, het zal wel goed zijn. Maar de VRWI geeft nu zelf aan dat eigenlijk niemand weet wat het precies is. Je kunt er niets aan doen, je kunt er niets mee doen en er zeker geen geld aan geven, zolang je niet weet wat het precies is. We wachten nog altijd op die omschrijving. Daarom sluit ik me volledig aan bij de vraag van de heer Van den Heuvel.

Ik zou ook willen weten hoe Flanders Synergy hierbij betrokken is. Ik ben het nog eens gaan opzoeken en het gaat specifiek over ‘workplace innovation’. Er bestaat dus al zoiets. Laat ons dus niet de fout maken om iets nieuws op te richten dat eigenlijk al bestaat, ook al zouden er problemen zijn – niet dat ik weet – en zou het er niet boteren. Die fout mogen we dus zeker niet maken.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteuw: Voorzitter, minister, ik wil me ook graag aansluiten bij de vraag van de heer Van den Heuvel. Ik vind zijn vraag erg terecht.

Ik wil het hebben over twee punten. Het eerste gaat over de plaats van het bedrijfsleven in de innovatieregiegroep. In het advies van de VRWI – en dan refereer ik even aan de discussie tijdens de bespreking van de beheersovereenkomst van het IWT – staat duidelijk dat de opdeling tussen technologische, economische en maatschappelijke innovatie in de realiteit achterhaald is. Als je dan consequent bent, moet je in de innovatieregiegroep alle stakeholders verzamelen, alle belanghebbenden en zeker alle mensen die een bijdrage kunnen leveren. Ik vind het wel heel erg jammer dat het bedrijfsleven niet vertegenwoordigd was en dat hun visie op sociale innovatie niet is meegenomen. Ik denk dat er toch moet worden nagegaan – en de VRWI suggereert dat ook – wat de reactie van het bedrijfsleven is om er ook rekening mee te houden.

In het advies staat ook duidelijk dat er geen rekening is gehouden met een aantal vroegere projecten en onderzoeken. Men is op verschillende fronten bezig met sociale innovatie. Dan zou het toch normaal zijn dat men rekening houdt met de resultaten die er al zijn. Dat is dus niet gebeurd en dat begrijp ik niet. Het zou te maken kunnen hebben met de complexiteit van het speelveld, maar er is geen verantwoording voor. Het zou ook een bewuste keuze kunnen zijn, maar dan begrijp ik ze niet. Ik zou er toch graag wat opheldering over krijgen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, ik zou het willen hebben over een drietal elementen.

Eerst wil ik het hebben over de rol die we intussen toch kunnen aflijnen in de activiteit van de innovatieregiegroepen. Bij het begin van de legislatuur hebben de regering en het parlement de nadruk gelegd op de rol die deze groepen zouden kunnen spelen. Er is intussen over gediscussieerd, maar ik vind het treurig dat een eminent fractieleider van de oppositie hier vandaag niet aanwezig is die toen nogal lacherig deed over het woord ‘innovatieregiegroep’. Het debat dat we hier intussen voeren, bewijst dat de taak effectief is opgenomen en dat er ook output is die leidt tot een debat en tot initiatieven.

We moeten ook de operationele verantwoordelijkheden aflijnen, los van de politieke verantwoordelijkheden. Er is een rol voor een Vlaamse Regering en een minister, er is een rol voor een VRWI en er is ook een rol voor een innovatieregiegroep. Het is logisch dat die met elkaar in debat gaan en elkaars werk becommentariëren, bekritisieren, aanvullen en verrijken. Concreet bij de vraag van de heer Van den Heuvel, zou ik zeggen dat het glas een beetje halfvol of halfleeg is. De VRWI wijst inderdaad op voorafgaand onderzoek dat gebeurd is. Ik ga ervan uit dat dit verrijkend kan werken en dat dit complementair kan zijn. Men zegt hier dat men geen nieuwe vehikels moet oprichten. De vraag is dan of zo'n platform een nieuw vehikel is of een bundeling van bestaande zaken. Ik denk dat men de opmerkingen van de VRWI niet zo negatief moet beoordelen als daarnet is gebeurd, ook een beetje door collega Watteuw.

Het bedrijfsleven heeft zijn stem in het debat niet definitief verloren. Er komen nog stappen waar die belangrijke stakeholders kunnen worden gehoord.

Mevrouw Patricia Ceysens: Ik ben blij dat de meerderheid al redelijk scherp was. Ik vind het absoluut niet kunnen dat men hier nog eens zoekt naar een bijkomende instelling of oprichting van iets, nadat we Flanders Synergy hebben gedaan, wat ik persoonlijk voor een deel al dubbel werk vond met de Stichting Innovatie & Arbeid die bij de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) functioneert en die eigenlijk ook over die sociale innovatie gaat. Ik zou het ongehoord vinden als men dat zou durven in deze tijden van schaarste en besparing.

Ik vind het ook ongehoord dat het bedrijfsleven niet betrokken was bij de innovatieregiegroep. Ik meen ook gehoord te hebben dat er over de samenstelling binnen de VRWI ook enorme vragen zijn geweest. Men heeft de manier waarop deze groepen zijn samengesteld absoluut niet gewaardeerd. Minister, misschien kunt u ons daarover iets zeggen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, het begrip 'sociale innovatie' is inderdaad een begrip in volle ontwikkeling. Ik heb eergisteren een internationale conferentie bijgewoond van het Comité van de Regio's, dat ook zoekt naar de definitie en naar de aanpak. Iedereen voelt wel dat sociale innovatie nodig is om een aantal uitdagingen aan te pakken, maar het is zoeken naar een definitie en naar hoe we dat in het innovatielandschap moeten introduceren. Ook de Europese Commissie zelf zet het op de agenda. Ik heb ook deelgenomen aan een workshop waar Commissievoorzitter Barroso het belang van de sociale innovatie is komen benadrukken. Het is dus geen bedreiging, maar een opportuniteit. Het is een onderwerp in volle beweging.

Ik ben het wel eens met de heer Diependaele die zegt dat er, omdat het woord 'sociaal' er in voorkomt, verkeerde verwachtingen kunnen zijn. Aan de ene kant denken bedrijfsleiders dat ze er niets mee te maken hebben, omdat het 'sociaal' is, wat natuurlijk helemaal niet zo is. Aan de andere kant denken sommigen dat er geen economische rendabiliteit of maatschappelijke meerwaarde is, omdat het 'sociaal' is, wat zeker ook niet zo is. Ik betreur ook dat we nog niet echt geland zijn met een algemeen welbevinden rond de inhoud en het begrip en dat nog niet iedereen inziet dat er een groot belang is voor heel wat groepen in de maatschappij.

Aan iedereen die hier meteen spoken ziet, wil ik duidelijk maken dat er geen sprake is van 'oprichting van groepen' of 'geld geven'.

We onderzoeken nu wat dat zou kunnen betekenen voor Vlaanderen, wat de strategie zou moeten zijn en hoe we dat kunnen vertalen via de bestaande instrumenten. Dat was de opdracht die we aan de VRWI hebben gegeven, om dat verkennend werk te doen.

De VRWI stelt niet dat er te weinig rekening is gehouden met de voorgaande oefeningen die gebeurd zijn, maar wel dat het rapport met betrekking tot de rijke academische en conceptuele traditie van het concept 'workplace innovation' enkel verwijst naar het onderzoekswerk binnen Flanders Synergy, de Stichting Innovatie en Arbeid en het SBO-project (Strategisch Basisonderzoek) VIGOR. De VRWI merkt op dat er daarnaast ook talrijke fundamentele wetenschappelijke onderzoeksprojecten lopen, onder meer in het kader van het FWO, die input geven voor 'workplace innovation', maar ook voor sociale innovatie in zijn bredere betekenis. Dat is nu net het debat: moeten we ons alleen focussen op 'workplace innovation', of moet het breder gaan en hoe moeten we er verder mee omgaan?

Toen ik in februari 2011 de VRWI heb gevraagd innovatieregiegroepen op te richten, werd in de bijbehorende conceptnota 'Transformatie door innovatie, Innovatie-Regiegroepen' toelichting gegeven over de precieze taak, de werking en de samenstelling van de innovatieregiegroepen. Daarin wordt verduidelijkt dat de voorzitter van de VRWI elke innovatieregiegroep samenstelt met een beperkt aantal innovatieleiders en experts, gekozen uit bedrijfswereld, kenniscentra, professionele en vakorganisaties, en/of de overheid.

Ik heb niet gezegd wie daarin moet zitten en wie niet, integendeel. Het is aan de VRWI om de nodige mensen met expertise te verzamelen, met hen te brainstormen en proberen tot een strategie te komen. De VRWI voert daar een debat over en zoekt naar de beste formule. Er is een ontwikkelingstraject bezig. We moeten de VRWI de kans geven. Als we een meerwaarde willen, moeten we excellente mensen zoeken die daarover iets kunnen vertellen, liefst ook internationaal, en met een goede verdeling van de stakeholders. Die randvoorwaarden geef ik aan de VRWI, maar die is bezig om dat beter te ontwikkelen, misschien met vallen en opstaan.

Momenteel bekijken we de conclusies, samen met de opmerkingen die de VRWI daarbij heeft geformuleerd, om te bepalen wat de volgende stappen zijn die we kunnen nemen. We zullen de opmerking van de VRWI dat het interessant en zelfs wenselijk is om aanvullend te polsen naar de reacties en opmerkingen van de bedrijven, zeker meenemen. Ik vind dat superbelangrijk. Ik weet niet goed waarom het mislukt is. Misschien heeft men aan twee kanten het belang onderschat. Bij het woordje 'sociaal' hebben sommige mensen misschien gedacht dat het niet hun 'cup of tea' was. Ik vind het ook jammer. We moeten dat proberen aan te vullen.

Het voorstel van de energieregiegroep om een platform op te richten, zal ik bekijken. Het is belangrijk dat een brede betrokkenheid wordt gerealiseerd. Ik wil daarover discussiëren. Dat is dezelfde discussie die we hadden over I-Cleantech. Mensen uit verschillende geledingen samenbrengen – onderzoekers, bedrijfsleiders, maatschappelijke actoren – om aan kennisuitwisseling te doen en samen initiatieven te ontwikkelen, is iets anders dan geld toewijzen aan een beperkte groep mensen die dat zelf moeten beheren. Zo is het gebeurd met het Centrum voor Informatie over de Media (CIM) en het Centrum voor Medische Innovatie (CMI) en enkele andere.

We moeten mensen samenbrengen, er moet kennisoverdracht zijn, maar projectfinanciering en subsidiëring moeten via de bestaande kanalen gaan. Dat heb ik duidelijk gemaakt bij I-Cleantech, en dat zal ik ook doen als er andere overlegstructuren of platformen moeten worden gecreëerd. Dat zullen we ook verder doortrekken naar de andere beleidslijnen.

Vandaag hebben we het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie besproken. Dat heeft de voorbije twintig jaar geïnvesteerd in knowhow om projecten te beoordelen, te evalueren en er het beste uit te halen, en ervoor te zorgen dat de impact en de outcome kunnen worden gemeten. We moeten daar blijven op inzetten, veeleer dan te verdelen en heersen.

Daarnaast moeten we ook beseffen dat overlegplatformen noodzakelijk zijn. In andere landen, in Groot-Brittannië bijvoorbeeld, heeft men dat afgebouwd en dat had negatieve effecten. Als men de mensen niet meer samenbrengt, zit iedereen in zijn eigen hokje en dat leidt niet tot het indienen via de bestaande kanalen van goede projecten, die alle kennis van de verschillende actoren bundelen.

Dat is een evenwichtsoefening. Dat debat moeten we hier zeker voeren, ook naar aanleiding van de competentiepolen. Ik wil iedereen geruststellen. Ik ga niet meteen iets nieuws oprichten. Als we dat doen, moeten we dat zorgvuldig bekijken en de randvoorwaarden daarvoor vastleggen. We moeten geen beleid voeren om subsidies uit te delen aan belangengroepen.

Er werd een reflectiegroep innovatie en sociale economie opgericht, voortbouwend op het werk van de innovatieregiegroep sociale innovatie. Die heeft de opdracht om uit te kijken naar een innovatiestrategie voor sociale economie. Deze reflectiegroep werd in februari 2011 voor de eerste keer samengeroepen door Vlaams minister Van den Bossche en zal in juli/augustus 2011 een rapport afleveren waarin een aantal prioriteiten en uitdagingen zullen worden voorgesteld.

De reflectiegroep is opgestart met de ambitie om, zoals ook in het rapport van de VRWI is vooropgesteld, binnen een gezamenlijk strategisch kader te werken aan een deeltraject voor de sociale economie. Mede daarom maken IWT en VRWI deel uit van deze reflectiegroep, zodat ze hun kennis en inzichten kunnen inbrengen.

Per brief van 5 april 2011 heb ik de VRWI-voorzitter gevraagd een andere innovatieregiegroep op te starten rond het thema bouw en duurzame bouw. Dat is breed gedefinieerd, vooral vanuit de bouwsector zelf, die al voorbereidend werk heeft gedaan en zijn impact op energie, milieu en grondstoffen inschat. De sector is vragende partij om veel meer te kunnen

innoveren en een beroep te doen op de bestaande kanalen om innovatie in de bouw te stimuleren.

Omdat dat de volgende innovatieregiegroep zou zijn, heb ik aan de VRWI gevraagd om te proberen een innovatieagenda en -strategie uit te werken, met de duidelijke focus op bouw en duurzame bouw. Pas nadat de focus duidelijk is, kan in een volgende stap de samenstelling van de innovatieregiegroep gebeuren door de voorzitter van de VRWI en een precieze timing worden afgesproken. Ik heb nog geen verdere afspraken gemaakt met de VRWI over eventuele andere innovatieregiegroepen. Daarvoor wacht ik tot we met onze conceptnota voor een nieuw industrieel beleid kunnen nagaan wat zich aandient en wat noodzakelijk is.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, u stelt zelf voorop dat de innovatieregiegroepen een meerwaarde zijn, dat er zoveel mogelijk stakeholders bij betrokken worden. Dat is een van de voordelen, of zelfs doelstellingen van de groep. Dan is het een gemiste kans dat een aantal stakeholders en mensen uit het bedrijfsleven niet onmiddellijk betrokken zijn bij die innovatieregiegroepen. We moeten er scherp op letten dat de stakeholders er van in het begin bij worden betrokken.

Minister, ik heb uw boodschap gehoord over het oprichten van een nieuw platform. We hebben allemaal de mond vol over vereenvoudiging en geen nieuwe structuren oprichten, als er gelijklopende actief zijn. Het is heel belangrijk dat we hier geen nieuwe structuren moeten creëren voor zaken die al lopen.

We hebben horen waaien dat Ecotech in de pijplijn zou zitten.

Minister Ingrid Lieten: Dat weet ik absoluut nog niet. Ik geef aan wat ik heb gezegd. We gaan stap voor stap, met het Nieuw Industrieel Beleid, de conceptnota. Op basis daarvan moeten we, in overleg met de VRWI, kijken wat de volgende prioriteiten zijn.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, met alle respect voor u en uw medewerkers, maar dit verhaal blijft bij mij gigantische vraagtekens oproepen. Ik begrijp het zelfs niet. Ik vat het niet. Als ik een logicus was, zou u gebuisd zijn op mijn examen. U hebt een naam en u wilt daar invulling aan geven. De logica is dat u iets hebt en dat het daarna een naam krijgt. Hoe kan het dat het Comité van de Regio's, trouwens de meest nutteloze instelling van de Europese Unie, dat zich ongetwijfeld graag met dergelijke zaken bezig houdt... *(Opmerkingen)*

Ik heb zelf tweeënhalve jaar ervaring in het Europees Parlement. Iedereen die de instelling kent, zal dat zeggen. Het comité geeft trouwens advies nadat iets is goedgekeurd. *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Maar ik had het over de sociale innovatie. Er bestaat iets en dan geeft men het een naam. Hier gebeurt het omgekeerde. Ik heb geen enkel probleem met woord 'sociaal' of zelfs 'socialist', en wat dan ook. *(Gelach)*

Neem het niet persoonlijk. Ik heb er geen probleem mee. Maar hier heeft men gewoon een woordje gevonden dat goed klinkt, dat goed verkoopt en men wil er dan iets mee doen. Men heeft gemerkt dat 'innovatie' centen aantrekt, dat er iets mee te doen valt. Men heeft er het woord 'sociaal' voorgezet, want dan klinkt het natuurlijk heel aanvaardbaar voor iedereen in de maatschappij.

Ik heb al gezegd dat het voor mij overduidelijk is dat die 'workplace innovation' een inhoud heeft. Dat is iets dat ik begrijp. Op onze arbeidsmarkt zitten we met een citroenmodel. We moeten zorgen dat werk draaglijker wordt voor de mensen omdat ze het langer moet uithouden. Dan kan gedacht worden aan thuiswerk. Ik had nog een paar voorbeelden, zoals ICT-oplossingen in bedrijven, het woon-werkverkeer. Dat valt er voor mij allemaal onder. Ik

begrijp perfect dat daarover kan worden nagedacht. Als dat ‘sociale innovatie’ wordt genoemd, heb ik daar geen enkel probleem mee. Ik sta daar achter.

Minister, ik heb een heel concrete vraag. U hebt zelf gezegd dat u hebt nagedacht in het Comité van de Regio's over “‘workplace innovation’ en breder”. Wat is voor u ‘breder’? Wat valt daaronder? Het is een karikatuur, maar gaat het dan over het feit dat we op een andere manier elkaars hand schudden? Want dat is ook iets nieuws in de sociale relaties. Wat is dat eigenlijk? Ik zou het heel graag weten. Ik zou heel graag overtuigd worden, want ik wil de meerwaarde van dit concept inzien. Maar dit concept is alleen maar ontwikkeld omdat het een goede naam heeft, omdat het verkoopt. Er is een reclame ontwikkeld en men heeft dan gezocht welk product men eraan kon verbinden. Dat is totaal onlogisch.

Ik ben wel heel blij om te horen dat het niet gaat over een nieuw instrument. In die zin heb ik er geen probleem mee. Ik denk dat we het enkel sterk oneens zijn over de inhoud van het begrip.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik zal heel kort zijn. Ik ben blij dat de heer Diependaele wil inzien wat het begrip is. Ik zou hem echter een wedervraag willen stellen. Mijnheer Diependaele, over ‘workplace innovation’ bestaat er geen eenstemmigheid. Sla er de literatuur maar op na of houd er maar eens een debat over. Sommige mensen stellen ‘workplace innovation’ gelijk met ergonomie. Het is dan iets puur mechanisch, niet conceptueel of organisatorisch. Alleen al de verenging die u maakt, geeft aanleiding tot discussie. U zou zo een heleboel begrippen kunnen geven waar dat debat over bestaat. Ik denk dat het de opdracht is om die aflijning, waarvan ik overtuigd ben dat ze organisch en evolutief tot stand zal komen, te maken.

U maakt er nu een intentieproces van door te zeggen dat men een leuke naam heeft gevonden en dat men er nu middelen tegenaan zal smijten. Ik denk niet dat dat zo is. Het voorbeeld van de minister in verband met het debat dat op het Europees niveau wordt gevoerd, geeft aan dat daarover een discussie bestaat. Uw voorbeeld geeft aanleiding tot hetzelfde debat en stelt ons voor dezelfde problemen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Diependaele, zeker in de commissie Wetenschapsbeleid en Innovatie moet u zichzelf niet nemen als maat der dingen. Het is niet omdat u het niet begrijpt, dat het dom is. *(Opmerkingen van de heer Matthias Diependaele)*

Wat ik heb willen aangeven, is dat het zeker geen marketingtruc of communicatie van ons is. Het is een intellectuele, een maatschappelijke oefening, die op verschillende fronten gedaan wordt. We kunnen discussiëren over de definitie. Voor sommigen kan dat beperkt zijn tot workplace innovation, terwijl het voor anderen uitgebreider is. Ik zal u een voorbeeld geven van het laatste. Sociale innovatie avant la lettre is heel de werking in verband met de kringloopcentra. Het vertrekpunt was nooit het economisch rendement, wel het maatschappelijk en ecologisch rendement. Men heeft een heel nieuw proces in de maatschappij geïntroduceerd met behulp van de sociale economie. De sociale economie was hier meer een middel dan een doel om de kringloopgedachte te introduceren in de maatschappij.

Zo zijn er nog heel wat projecten die onder de naam ‘sociale innovatie’ zouden kunnen vallen. Ongetwijfeld zal men in de discussie over de definitie minimalisten en maximalisten hebben. Wat wij nu vooral moeten doen, is: nagaan hoe we dat introduceren in ons instrumentarium en hoe we daarvoor ruimte vrijmaken; als we budgetten inschrijven, aangeven wat dan de randvoorwaarden zijn en wat we willen bereiken. Dat is het debat dat we nu moeten voeren.

Ik heb zeker niet de maat van mijn ideeën opgelegd. Ik heb aan de VRWI gevraagd te trachten dat debat te voeren. Ik voel ook aan dat het met horten en stoten gaat. Bij sommige

mensen werkt het woord ‘sociaal’ blijkbaar als een rode lap op een stier. Misschien hadden we het beter ‘maatschappelijke innovatie’ genoemd. Maar internationaal heeft men het nu eenmaal over ‘social innovation’. Ik vind het wel heel belangrijk. Men vertrekt vanuit een terechte analyse dat we niet al onze maatschappelijke problemen alleen met economische en technologische antwoorden kunnen oplossen. We hebben ook sociale, maatschappelijke innovatie nodig om sommige van onze maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Die geven op termijn zeker en vast een groot maatschappelijk en hopelijk ook economisch rendement. Dat is de discussie die we nu voeren. Het is wel zo dat niemand de waarheid in pacht heeft. Iedereen zoekt nog. Ik denk dat we de volgende maanden het debat daarover nog wel zullen voeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de aangekondigde evaluatie van de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek - 2008 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: In 2001 startte de Vlaamse overheid het Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek op om een zekere wetenschappelijke ondersteuning te geven aan het regeringsbeleid. Ondertussen zijn er dertien erkende steunpunten van de tweede generatie (2007-2011). Dat betekent dat eind dit jaar de financiering van de steunpunten afloopt.

Minister, in uw beleidsbrief hebt u aangekondigd om in het voorjaar van 2011 een nieuwe oproep te lanceren en te evalueren. Dat is ook het standpunt van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI). In het advies van eind 2010 heeft de VRWI al gewezen op de grote tijdsdruk. De raad stelde ook dat het goed zou zijn dat de evaluatie van de huidige steunpunten beschikbaar zou zijn op het moment van de themabepaling van de nieuwe steunpunten, zodat de conclusies van de evaluatie kunnen worden meegenomen voor de volgende generatie. Een tijdige nieuwe oproep is dan ook aangewezen opdat de steunpunten en vooral hun personeel een bepaalde zekerheid zouden hebben en dat nodeloos personeelsverloop vermeden zou worden. De VRWI wees er ook op de benchmark en de evaluatie niet alleen intern te doen, maar dat er ook voldoende aandacht zou zijn voor een internationale benchmark.

Ook de SERV heeft er een woordje over gezegd. De raad wijst erop dat er enerzijds de steunpunten beleidsrelevant onderzoek zijn, die in 2010 ongeveer 11,5 miljoen euro hebben gekost, en anderzijds de steunpunten beleidsondersteunend onderzoek binnen verschillende departementen, met een budget van ongeveer 28 miljoen euro.

Ook de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) heeft er al een woordje over gezegd. Hij wijst erop dat je enerzijds de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek hebt, die ongeveer 11,5 miljoen euro hebben gekost in 2010 en dat er anderzijds ook beleidsondersteunend onderzoek is binnen de verschillende departementen, met een budget van ongeveer 28 miljoen euro. De SERV vraagt zich af of er geen dubbel werk wordt gedaan. Zijn de steunpunten en het beleidsondersteunend onderzoek binnen de departementen altijd goed op elkaar afgestemd?

Minister, wat zijn de voornaamste conclusies die u meeneemt uit de evaluatie? Kunnen wij deze evaluatie ter beschikking krijgen? Door wie werd de evaluatie uitgevoerd? Waren daarbij ook niet-Vlaamse experts betrokken? Wanneer zal de oproep voor de steunpunten, die gepland was voor het voorjaar, gelanceerd worden? Zullen de steunpunten van de derde

generatie nog op tijd van start kunnen gaan? Is er een overzicht beschikbaar van het beleidsondersteunend onderzoek dat gevoerd wordt in de verschillende steunpunten en in de verschillende departementen? Is dat opgelijst zodat we kunnen zien of er niet te veel dubbel onderzoek gebeurt?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Omdat de oplevering van de overheidsopdracht met betrekking tot het Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek nog niet volledig is afgerond en de evaluatierapporten pas binnenkort definitief zijn, kan ik nog niet vooruitlopen op de conclusies daarvan en ze nog niet openbaar maken. Zodra deze rapporten zijn opgeleverd – wat ik binnen enkele weken verwacht –, kunnen ze uiteraard ter beschikking van de commissie worden gesteld.

Wel kan ik aangeven dat we in ieder geval bij de voorbereiding van de call voor de derde generatie, waar we nu mee bezig zijn, wel al rekening hebben kunnen houden met de conclusies van de meta-evaluatie, die niet inging op alle steunpunten maar eerder een overkoepelende evaluatie was, en uiteraard ook met de opmerkingen van de SERV en de VRWI-adviezen, die zullen worden verwerkt in de uiteindelijke beheersovereenkomsten met de derdegeneratiesteunpunten.

De specifieke evaluatie per steunpunt was vooral bedoeld als leerproces voor het specifieke steunpunt zelf. Een goede of slechte evaluatie interageert niet met een nieuwe call. Een nieuwe call staat op zich en op basis daarvan zal men de derde generatie toekennen.

De evaluatie van het Programma Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek is een taak van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI), dat optreedt als coördinerend beleidsdomein binnen het steunpuntenprogramma. Het departement deed daarvoor een beroep op een externe consultant. Uiteindelijk werd IDEA Consult geselecteerd. De evaluatie van de steunpunten bestond dus uit een meta-evaluatie, over alle steunpunten heen, en een evaluatie per steunpunt.

We hebben er erg over gewaakt dat de evaluatie niet alleen een wetenschappelijke maar ook een beleidsrelevante evaluatie was. We moeten niet alleen denken aan de wetenschappelijke output in de kwaliteit, maar ook hoe dat het beleid heeft kunnen bevruchten, hoe de samenwerking was en hoe het beleid daar iets mee heeft kunnen doen. Dat heb ik vooral willen meenemen in de evaluatie.

Voor de beleidsrelevante evaluatie werden de betrokken kabinetten en vertegenwoordigers uit het middenveld, ook vanuit het steunpunt, betrokken. Voor de wetenschappelijke evaluatie werd een beroep gedaan op experts binnen de onderzoeksdomeinen waar de steunpunten actief in zijn geweest, zowel uit Vlaanderen als uit het buitenland. De keuze was uiteraard afhankelijk van de expertise en beschikbaarheid van de experts om mee te werken. We hebben ook gekeken of er geen belangenconflict bestond tussen de experts en het steunpunt of de medewerkers van het steunpunt zelf.

De situatie van de derde generatie hangt af van de timing van de Vlaamse Regering met betrekking tot het bepalen van thema's waarvoor een oproep zal gebeuren. Daar zijn we nu volop mee bezig. De gesprekken lopen. Ik hoop dat we deze of volgende week zullen kunnen landen op het niveau van de regering. Het is de bedoeling dat de opstart van de derde generatie kan gebeuren op 1 januari 2012 en niet op 1 december 2012, zodat we het beter op elkaar kunnen laten aansluiten.

Er is een overzicht van het onderzoek van de steunpunten. Elk steunpunt heeft zijn eigen website. Het overzicht zelf is terug te vinden op de koepelsite van de Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek, <http://www.vlaanderen.be/steunpunten>. Wat ander beleids-ondersteunend of beleidsrelevant onderzoek betreft, is het moeilijker om daar een goed overzicht over te hebben. Er is op dit moment geen instantie die als taak heeft een inhoudelijk

overzicht op te stellen. Dat gebeurt meestal per beleidsdomein. Daar heb je wel een basisoverzicht.

Vanuit het perspectief van de financiering wordt er wel een overzicht gemaakt door het departement EWI in de vorm van de Speurgids. Deze informatie is online toegankelijk via de EWI-website. De cijfers met betrekking tot beleidsondersteunend onderzoek vallen onder de categorie 'Horizontale initiatieven beleidsondersteunend onderzoek'. Daar zie je welke bedragen zijn uitgegeven aan welke studies en heb je een indicatie.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Minister, dank u voor het antwoord. Ik hoop echt dat de evaluatie die van de verschillende steunpunten is gemaakt, wordt meegenomen naar de nieuwe generatie. Ik hoop dat we de evaluatie krijgen, maar mijn buikgevoel zegt dat er goed werkende steunpunten zijn en minder sterke steunpunten. We moeten de moed hebben om op basis van die evaluatie de juiste keuzes te maken en minder goed draaiende steunpunten terug te schroeven om niet te zeggen af te bouwen. Dat is heel belangrijk.

Het dubbel gebruik zal ik zelf ook bekijken, maar ik denk dat dat absoluut moet worden gemeten. Ik hoop ook dat als het verslag helemaal klaar is, we het ook krijgen, want een drietal weken geleden hebt u gezegd dat we het actieplan wetenschapscommunicatie kregen, en dat is nog niet overgemaakt. Dat is een kleine vergetelheid. Het zou leuk zijn als we het uiteindelijk toch zouden krijgen.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Het is een vergetelheid van ons, dat moeten we rechtzetten. Ik wil één ding benadrukken, collega. De evaluatie van de bestaande steunpunten, die u zult krijgen, is vooral een leerproces voor iedereen die eraan heeft meegewerkt. Het is niet zo dat bij een gunstige evaluatie men automatisch overgaat tot een continuering. De nieuwe call vertrekt van nieuwe beleidsinzichten en van nieuwe beleidsbehoeften. Sommige zullen misschien dezelfde thema's vooropstellen, andere misschien andere thema's. Dat ondersteunt zeker uw vraag om niet zomaar iets te continueren als er geen duidelijke meerwaarde is aangetoond.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de mogelijke gasontginning in Limburg - 2036 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, een week of twee geleden kwam u in het VRT-journaal aan het woord over de gasontginning in Limburg. Ik denk dat op het eerste gezicht heel wat mensen dachten: in het kader van onze energieonafhankelijkheid is het wel interessant dat er in Limburg zich nog gas bevindt dat we kunnen ontginnen en dat we op die manier niet alleen moeten inzetten op hernieuwbare energie, maar dat we blijkbaar ook nog wat fossiele gasreserves hebben.

U hebt daar een naar mijn gevoel en dat van heel wat mensen uit de sector, eigenaardige uitleg aan gegeven. U zei toen dat het weliswaar niet gaat over hernieuwbare energie, maar wel over groene energie. U moet me toch eens uitleggen hoe dat precies in elkaar zit. Ik kijk uit naar een wat meer omstandige uitleg daarover.

De essentie van de zaak is dat het gaat over fossiele brandstoffen. Aardgas is de meest milieuvriendelijke fossiele brandstof, maar het is nog altijd een fossiele brandstof. In

Limburg is het gas veel minder toegankelijk, vandaar dat we er niet-conventionele technieken voor moeten toepassen. Het is niet zoals op de meeste andere plaatsen in de wereld waar gas wordt ontgonnen. Het gaat over een moeilijk toegankelijke hoeveelheid. Aangezien de klassieke reserves voor fossiele brandstoffen geleidelijk aan het verminderen zijn, kijkt men steeds meer naar de reserves waarop men de niet-conventionele technieken moet toepassen. Ik denk ook aan de teerzanden. Het aanwezige methaan in de steenkooladers is er ook een voorbeeld van.

De ecologische implicaties van de niet-conventionele technieken zijn niet min. We zien dat ook in het buitenland. Er is heel wat protest tegen. In de steenkooladers zit er methaangas door toedoen van de hydrostatische druk. Om dat gas te laten vrijkomen moet men er grote hoeveelheden water uit pompen. Daarvoor moet men meer dan 1 kilometer diep boren. Dat water is geen kraantjeswater. Het heeft een hoge saliniteitsgraad. Er zit heel wat natrium in, maar ook nog andere stoffen die voor problemen zorgen. In het buitenland wordt dat water soms rechtstreeks ergens geloosd. Dat leidt tot verzilting, met heel wat ecologische implicaties tot gevolg. Soms slaat men het op in een soort spaarbekken. Dat heeft natuurlijk ook een effect op de grondwatertafel. Dat lijkt mij, zeker in het kader van de verdroging, geen interessant middel. *(Opmerkingen van de heer Bart Van Malderen)*

Alles is met elkaar verbonden. Water bevindt zich in een cyclus. Er zijn op die diepte ook aquifers. Die zijn ook verbonden met de hogere grondwatertafellaag.

Dat voor wat betreft de eerste stap van de techniek. Vaak moet men overstappen naar een volgende techniek. Om het methaangas te doen vrijkomen, moet men er nog eens water inpompen, meestal in combinatie met zand en een heleboel chemicaliën, teneinde die breuken te vrijwaren. Die chemicaliën vallen meestal onder het fabrieksgeheim. Klassieke stoffen zijn isopropanol, glutaraldehyde, dimethylformaldehyde. Deze stoffen, waarvan de namen niet bekend in de oren klinken, zijn vaak mutageen, teratogeen en carcinogeen. Die hele procedure heeft dus wel wat implicaties. Minister, als u spreekt over groene energie, dan valt daar toch wel iets over te zeggen.

Mijn volgende vraag gaat over de contouren van het project. Het was een vrij algemene aankondiging, maar wij kunnen vragen naar wat meer details. Ik veronderstel dat er proefboringen gepland zijn. Ik vond daarover meer details op de site van de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM). Daar staat dat het de bedoeling is om de hele gasreserve in de Kempen aan te boren. Dat is een verregaande stap. Wat is de oppervlakte van het vergunde prospectiegebied? Welke technieken zal men toepassen? De klassieke techniek is de 'coalbed methane'-techniek (CBM). Ik weet dat men steeds meer spreekt over de 'enhanced coalbed methane'-techniek, waarbij men er ook nog eens CO₂ gaat inpompen. Dat past in de koolstofopvang en -opslag. De LRM zegt zelf dat er daarvan weinig positieve voorbeelden zijn. Om daarvoor onze eieren in de mand te leggen, dat lijkt mij wat voorbarig.

In het decreet Diepe Ondergrond las ik dat het ook perfect mogelijk is om onder natuurgebied te boren. Er zijn blijkbaar weinig manieren om dat tegen te houden. Maakt dat ook deel uit daarvan? Worden daarover afwegingen gemaakt? Zal die hydraulische fracturering worden toegepast? Heeft men er al een idee van wat men gaat doen met de opgepompte watermassa's? Zeker als men grootschalig aankondigt te zullen inzetten op de Limburgse gasreserves, neem ik aan dat men daar al eens diep over heeft nagedacht.

Minister, mijn laatste vraag gaat over het feit dat er maar met één partner, Dart Energy, wordt samengewerkt. Die partner is overigens niet onbesproken in het buitenland. Toevallig ben ik te weten gekomen dat er nog concurrenten waren om te participeren. Blijkbaar is er een soort afvallingsprocedure toegepast. Hoe is dat verlopen? Waarom werd er specifiek voor Dart Energy gekozen?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: De heer Sanctorum heeft terecht al heel wat vragen gesteld. Het communiqué hierover heeft veel vragen opgeroepen en ongerustheid teweeggebracht. Vorige week hebben wij van de mensen van de LRM toelichting gekregen over de gasontginning in Limburg. Ook daar kon op veel vragen geen antwoord worden gegeven. In persberichten las ik dat er nogal wat risico's verbonden zijn aan dit soort gasontginning. De heer Sanctorum heeft ze allemaal toegelicht. We weten ook dat de aanleiding van dit project van de LRM met Dart Energy een studie van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) van eind 2009 is. De mensen van LRM hebben mij gezegd dat eind 2009, begin 2010 de call is gebeurd om na te gaan met wie men effectief in zee zou gaan. En dat is dan Dart Energy geworden.

Aansluitend bij wat de heer Sanctorum vraagt, wil ik graag vernemen hoe men Dart Energy heeft gekozen. Het is een bedrijf dat in het buitenland al heel wat problemen heeft gekend. Voorts wil ik weten of men in de studie van VITO rekening heeft gehouden met alle risico's die in het buitenland al zijn aangekaart. Ik denk dan aan het probleem van het water en dergelijke, en van extra gas dat zou kunnen ontsnappen. De zaak zorgt voor heel wat vragen en ongerustheid. Ik hoop dat u een duidelijk antwoord kunt geven.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik heb de indruk dat de heer Sanctorum een aantal technieken door elkaar haalt. Onlangs was heel wat te doen over de leisteengaswinningen waarbij de cracking-technologie wordt gebruikt. Bij die methode kraakt men de harde gesteenten. Men breekt ze open zodat het methaangas naar boven kan borrelen. Men doet dat met explosieven die via horizontale boringen worden ingebracht. Bij voorbereidende werken ontsnapt dan al heel wat methaangas. Maar die techniek zal helemaal niet worden toegepast in onze steenkoollagen. Hier zal men via onderdruk methaangas proberen vrij te maken. De negatieve effecten in de aanvangfase van leisteengasontginning mag men niet verwarren met de technieken die hier zullen worden toegepast.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: De samenwerking tussen LRM en Dart Energy is heel belangrijk. Die moet goed worden opgevolgd. Als ik me niet vergis, is er een 80/20-verhouding afgesproken. Ik hoop dat alle goede selectiecriteria voor de keuze van deze partner in deze pps zijn gevolgd. Ik sluit me dus graag aan bij de vraag hoe de procedure is verlopen. Wat de toekomst betreft, vraag ik me af of die 80/20-verhouding volstaat om de overheid een graantje te laten meepikken van de baten wanneer de exploitatie daadwerkelijk gebeurt.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, ik wil graag op alle vragen antwoorden, maar de vragen die ik niet vooraf kreeg, zoals de vraag hoe de raad van bestuur van LRM de selectieprocedure heeft georganiseerd, kan ik niet nu beantwoorden. Ik wel die antwoorden graag achteraf bezorgen.

Ik heb alle begrip voor de vele vragen die nog leven, en ik zit er zelf ook met een aantal. We staan nog maar aan het begin van een af te leggen traject, waarbij we maar stap voor stap vragen kunnen beantwoorden en onzekerheden wegnemen, en pas onderweg zal duidelijk worden of we de eindmeet halen.

Hoe is het dossier geëvolueerd? De NV Mijnen, die voor de volle 100 procent een dochter is van LRM, en Dart Energy richten samen een vennootschap op: de NV Limburg Gas. In die maatschappij participeert LRM voor 20 procent en Dart Energy voor 80 procent. De maatschappij zal zich bezighouden met de opsporing en de winning van koolwaterstof, meer bepaald met de mogelijke winning van methaangas uit de steenkoollagen van het Kempisch bekken. De partijen hebben zich verbonden tot een gezamenlijk investeringsbedrag van 10,3

miljoen euro. Deze investering zal in fases gebeuren. In een eerste fase worden de middelen aangewend voor studies. De tweede fase is de opsporingsfase, met de uitvoering van proefboringen. De derde fase is de uitvoering van een pilootproject, die bestaat uit meerdere boringen en een productieproef. De vierde en laatste fase is de eigenlijke productiefase.

Men komt pas in een bepaalde fase als de voorgaande fase positief is afgerond. Als de vierde fase wordt bereikt, zal men uiteraard bijkomend kapitaal nodig hebben. Vandaag kan men dus nog niet met kennis van zaken alle vragen beantwoorden, want die kennis moet nog worden verworven. Als een commerciële winning van methaangas door Limburg Gas wordt gerealiseerd, zal de opbrengsten naar de vennootschap gaan, maar de vennootschap zal een vergoeding aan het Vlaamse Gewest moeten betalen.

Het Vlaamse Gewest is op twee manieren betrokken: als aandeelhouder, die op economisch gewin rekent, en als vergunnende overheid. Wat dat laatste betreft, is in het decreet over de diepe ondergrond bepaald dat de overheid voor het afleveren van die vergunning een vergoeding ontvangt. Dat staat zo in het decreet dat op 8 mei 2009 is goedgekeurd. In dat decreet wordt de opsporing van koolwaterstof en de geologische opslag van koolstofdioxide geregeld. In uitvoeringsbesluiten regelt de Vlaamse Regering een aantal zaken. De eigendom van de koolwaterstoffen die met gebruikmaking van een winningsvergunning worden gewonnen, gaan door de winning over op de vergunninghouder, op voorwaarde dat die een jaarlijkse vergoeding betaalt waarvan het tarief door de Vlaamse Regering wordt vastgesteld. Dit geeft het kader weer waarbinnen men de volgende periode zal moeten werken.

Het sluiten van de samenwerkingsovereenkomst geeft de vennootschap geen enkele voorafname. Het geeft de vennootschap geen enkel recht op de exploitatie van koolwaterstoffen uit de ondergrond. Het is niet omdat LRM als partner intreedt in de samenwerkingsovereenkomst, dat de overheid daarmee groen licht heeft gegeven en dat alles zijn beloop kan krijgen. Elke stap zal moeten worden gezet binnen de bestaande regelgeving en dus ook binnen het decreet.

De rechten zullen pas volgen wanneer de Vlaamse Regering een winningsvergunning zal afleveren. Een winningsvergunning op haar beurt kan enkel afgeleverd worden, gebaseerd op aanvragen die gebruikmaken van de resultaten die zijn verkregen in het kader van een opsporingsvergunning. Daarvoor is er de samenwerkingsovereenkomst: hoe gaan we samen de opsporingsfase aanvatten, hoe gaan we de proefboringen doen en hoe gaan we onze belangen daarin regelen? Ook de initiële opsporingsvergunning moet door het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Regering worden afgeleverd.

De winning van methaangas die wordt beoogd door Limburg Gas, zal gebeuren buiten de gebieden waarin er vroeger steenkoolontginning heeft plaatsgevonden, aangezien in deze laatste het methaangas reeds grotendeels is vrijgekomen. Het gebeurt dus niet in de aders die reeds ontgonnen zijn, maar in de rest van het Kempisch bekken.

De ontginningstechnieken zullen gebruikmaken van gekende technologieën in de olie- en gasindustrie. Specifiek gaat het hier over het uitvoeren van diepe boringen, en het opvangen van water en gas in een installatie aan de oppervlakte. De productie van water tijdens het winningsproces is afhankelijk van het watergehalte van de steenkolen. Het behandelen van het opgepompt water zal daarom een belangrijk onderzoekspunt zijn van het project. Het onderzoek naar de samenstelling van het opgepompt grondwater maakt reeds deel uit van het vooronderzoek, waarbij men een proefboring met enkel staalnames zal doen, en zal desgevallend de technieken bepalen welke noodzakelijk zijn om het water te behandelen in overeenstemming met de in Vlaanderen geldende milieunormen. De noodzakelijke behandelingstechniek zal ook meebepalend zijn of het economisch haalbaar zal zijn om in een bepaald gebied een ontwikkeling op te starten.

Het collecteren en het behandelen van gas bij winning maakt deel uit van het oordeelkundige ontwerp van de productieput alsook van de installaties aan de oppervlakte die met de nodige

veiligheidsvoorzieningen eigen aan de olie- en gasindustrie zullen worden uitgerust. Ook hier zal het partnership gebruikmaken van gekende technologieën die sinds tientallen jaren over de hele wereld zijn ingezet.

Fracking of het breken van het gesteente is een gekende techniek, maar zeker niet de insteek voor het Kempisch Steenkoolbekken. De winning van methaangas uit de steenkollagen in het Kempisch bekken zal in eerste instantie gebeuren door verticale boringen in combinatie met het afpompen van het grondwater om de gasproductie op gang te brengen. Om vervolgens de productie van gas te stimuleren of te verhogen, gaat men vanuit de verticale boringen, horizontaal verder boren om zo de koollaag te volgen. Door meerdere horizontale boringen vanuit één verticale boring uit te voeren, kan de koollaag goed ontsloten worden, en het afpompen van grondwater en de beoogde drukverlaging efficiënt gebeuren.

Mogelijke milieurisico's en milieugevolgen van het 'coalbed methane'-proces zijn wel gekend. De techniek wordt immers reeds met succes toegepast sinds de jaren 80 in Noord-Amerika en sinds de jaren 90 in Australië en Azië. Ondertussen werden er enkele duizenden opsporings- en winningsboringen uitgevoerd. De ervaringen van Dart Energy in Azië en Australië zullen, getoetst aan het Vlaams regelgevend kader, de basis vormen voor de aanpak in het Kempisch bekken.

Binnen het kader van het decreet betreffende de diepe ondergrond zal een inschatting van milieurisico's een intrinsiek onderdeel vormen van de vergunningsaanvraag. Een nota zal hiertoe opgesteld moeten worden met daarin een beschrijving van de impact van de geplande activiteiten op het milieu en de boven- en ondergrondse omgeving, en een beschrijving van de middelen die zullen worden aangewend om die impact tot een minimum te beperken.

Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de tijdelijke opsporingsfase waar men een proefboring gaat doen met enkel staalnames van de ondergrond, en de winningsfase. Tijdens de opsporingsfase vergt, naast de meer klassieke milieueffecten zoals geluid, trillingen, werfverkeer, plaatsinname, invloed op fauna en flora, vooral het uitvoeren van een diepe boring doorheen watervoerende lagen een belangrijke aandacht. Dat moet natuurlijk ook worden geëvalueerd. Deze laatste activiteit is specifiek opgenomen in de indelingslijst behorende bij VLAREM voor inrichtingen welke vergunningsplichtig zijn. De Vlaamse Milieumaatschappij en de afdeling bevoegd voor natuurlijke rijkdommen hebben hier dan ook een adviserende rol. Tijdens de winningsfase zijn bijkomend de beheersing van risico's verbonden aan het geproduceerd water en gas van belang.

Collega's, ik hoop dat ik u wat informatie heb kunnen geven. Uiteraard zijn er nog vele vragen en zullen die vragen ook moeten worden beantwoord in alle stappen die worden gezet en die iedereen gerust zouden moeten stellen.

Ik hoop ook dat ik u heb duidelijk gemaakt dat het feit dat de LRM als publieke partner meedoet, op geen enkele manier afbreuk doet aan alle stappen die er normaal moeten worden gezet.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt nog geen antwoord gegeven op mijn vraag over het onderscheid tussen groene en hernieuwbare energie.

Minister Ingrid Lieten: Dat hebt u zelf gegeven. U hebt zelf het onderscheid gemaakt.

De heer Hermes Sanctorum: U moet toch eens uitleggen waarom methaangas, gewone 'coalbed methane', groene energie is.

Minister Ingrid Lieten: U hebt zelf gezegd dat het niet hernieuwbaar is, maar wel een van de fossiele brandstoffen met de minste milieu-impact.

De heer Hermes Sanctorum: Dat is iets anders, dat is niet hetzelfde als groene energie. De minst vervuilende fossiele brandstof leidt niet tot schone energie. Dat is misschien een detail, maar u hebt het voor heel Vlaanderen gezegd.

In theorie kan men een verticale boring doen. De horizontale boring is een tweede stap. In het buitenland zien we dat de horizontale boring wel nodig is. Dat is het pompen van water met zand en een aantal chemische stoffen, omdat methaangas anders heel moeilijk vrijkomt. We moeten er rekening mee houden dat het waarschijnlijk zo zal zijn. Anders krijgen we dat gas niet uit de steenkooladers. Dit is objectieve informatie op basis van buitenlandse voorbeelden.

Minister Ingrid Lieten: Dat heb ik zo geantwoord.

De heer Hermes Sanctorum: Ja, maar u nuanceert het meteen omdat u niet zeker weet of u daar gaat breken. U mag ervan uitgaan dat dat wel het geval zal zijn. Maar dat is een technische zaak.

Over de procedure zegt u dat we in elke stap een vergunning en adviezen moeten aanvragen. Ik ben het daar natuurlijk mee eens. De keuze is wel gemaakt. De procedures zullen moeten worden gevolgd, maar u hebt aangekondigd dat er een gasreserve aanwezig is in Limburg, dat dit zal leiden tot groene energie en dat u daar van zult gebruikmaken. De keuze is gemaakt, anders zou de private partner niet in Limburg Gas nv gestapt zijn, samen met LRM, zonder duidelijke indicaties dat men hiermee voortgaat.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer Sanctorum, u doet afbreuk aan iedereen die met vergunningen en procedures bezig is. Er is een absolute scheiding in behandeling van vergunningen en economische instrumenten zoals LRM.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Sanctorum, u moet correct zijn en intellectueel eerlijk blijven. Wat wilt u eigenlijk? Een bedrijf als LRM volgt een procedure op basis van onderzoeksresultaten van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) om een partner te zoeken en daarmee samen een traject af te leggen. Men heeft beslist om dat traject met die partner af te leggen, en het is de intentie van iedereen om te landen met de kennis die vandaag aanwezig is. De partners weten ook welk proces ze moeten volgen. We kunnen toch niet vooruitlopen op de resultaten van het proces.

We kunnen wel zeggen wat de intenties zijn en welke partners een samenwerkingsovereenkomst en een vennootschap vormen en er kapitaal in steken. Daarmee kunnen we niet zeggen dat de weg vrij is en dat de regelgeving wordt weggelachen. We kunnen toch ook niet stiekem blijven voortwerken en dat pas aan het einde van het proces publiek maken. Dat gaat toch niet. Je moet toch transparant zijn, zeker als er overheidsbedrijven bij betrokken zijn.

Ik vind het niet correct dat u eruit afleidt dat de teerling is geworpen. Neen, alles moet stap voor stap gebeuren. Omgekeerd vind ik het ook correct dat men dat bekendmaakt, nu men in de volgende fase gaat, zodat iedereen weet dat men die stappen wil zetten en dat men dat niet stilhoudt tot men op het einde van het verhaal landt.

Ik vind dit intellectueel niet correct van u.

De heer Hermes Sanctorum: Waarvan akte, minister. Er zal discussie zijn over de voorwaarden. U kent de buitenlandse voorbeelden, er zijn afwegingen gemaakt, en men wil daarin stappen vooruit zetten. Dat is uw goed recht als minister. De Vlaamse Regering zal er waarschijnlijk achter staan. Voor mij is het duidelijk dat men hiermee wil doorgaan. Minister, durft u hier en plein public zeggen dat er in Limburg mogelijk geen gasontginning zal gebeuren? Neen toch?

Minister Ingrid Lieten: Ik heb toch juist aangegeven welke stappen er nodig zijn.

De heer Hermes Sanctorum: Er zullen inderdaad stappen worden gezet.

Minister Ingrid Lieten: En er zal gestruikeld worden. Als de randvoorwaarden zo zijn dat het economisch niet meer rendabel is, zal men stoppen. Net daarom hebben de twee partners

gezegd dat ze een samenwerkingsovereenkomst afsluiten en middelen voor de eerste onderzoeksfase vrijmaken. Als men al die stappen heeft gezet en men heeft de nodige vergunningen verkregen en het is nog altijd economisch rendabel, dan zal men in de volgende fase moeten stappen en een kapitaalverhoging moeten doorvoeren als voorbereiding op de volgende stap.

We kunnen niet zeggen dat er niets is, maar we kunnen ook niet zeggen dat het allemaal in kannen en kruiken is. Neen, er zijn nog heel wat stappen die moeten worden gezet. Die moeten de proof of the pudding leveren.

De heer Hermes Sanctorum: Ik geloof niet dat Dart Energy 80 procent van de aandelen zal opnemen, mochten ze geen duidelijke indicaties krijgen dat men hiermee doorgaat.

LRM was de oude concessiehouder van dat gebied. Hoe komt het dat LRM nog altijd een automatische partner is? Misschien is dat een technische discussie. Waarom heeft men gekozen voor één private partner? Blijkbaar is het een afvallingsrace geweest. Er moet toch een keuze gemaakt zijn om dat met één partner te doen. We zijn tegen monopolies, er is heel wat gasreserve en toch is er een private partner voor 80 procent. Dat lijkt me onlogisch.

Minister Ingrid Lieten: De LRM is geen eigenaar van die koolwaterstoffen of van eender wat er in de ondergrond zit. De Vlaamse overheid is de eigenaar. Er is dus sprake van monopolie. Wie dat wil ontginnen, zal een vergunning moeten aanvragen. Misschien zullen nog anderen dat doen. Dat weet ik niet. De LRM heeft gezegd: “Wij hebben voldoende duidelijkheid, voldoende zekerheid. Wij hebben kennis. Wij vinden een partner en wij zullen dat traject aanvatten.” Misschien begint er morgen iemand anders aan dat traject. De Vlaamse Regering zal pas op het einde een vergunning geven en daarover een tarief afspreken.

De heer Hermes Sanctorum: Het is dus perfect mogelijk dat een totaal andere speler op die plaats, waarvoor de oude concessie geldt ...

Minister Ingrid Lieten: U moet het decreet Diepe Ondergrond lezen. Niemand heeft daar nog eigendomsrechten op, behalve de Vlaamse overheid. De Vlaamse overheid kan perfect een vergunning geven aan deze of gene.

De heer Hermes Sanctorum: Het gaat dus enkel over de onderzoeksfase en niet over de toekomstige uitbating.

Minister Ingrid Lieten: Ja.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat we die bijkomende gegevens kunnen krijgen, want het project roept toch heel wat vragen op. Op de presentatie van de LRM vorige vrijdag hoorde ik inderdaad dat er een exclusieve overeenkomst was met Dart Energy. Daar zit de verwarring. In de exclusieve overeenkomst tussen de LRM en Dart Energy heeft men het over drie jaar onderzoeksfase en daarna overgaan tot twintig of dertig jaar exploitatie, afhankelijk uiteraard van het verkrijgen van een exploitatievergunning. Ik hoop dat we straks door middel van de bijkomende informatie kunnen achterhalen of in heel de door de LRM gevoerde callprocedure voldoende rekening is gehouden met alle mogelijke risico's. In welke mate zal men daaraan proberen tegemoet te komen?

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■